

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ (ΕΕ) 2020/2228 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 23ης Δεκεμβρίου 2020

σχετικά με το Ευρωπαϊκό Έτος Σιδηροδρόμων (2021)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 91,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽¹⁾,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών ⁽²⁾,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία ⁽³⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στην ανακοίνωσή της της 11ης Δεκεμβρίου 2019, με τίτλο «Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία» («Ανακοίνωση για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία»), η Επιτροπή παρουσίασε μια Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία για την Ένωση και τους πολίτες της. Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία είναι μια νέα αναπτυξιακή στρατηγική που αποσκοπεί στον μετασχηματισμό της Ένωσης σε μια δίκαιη και ευημερούσα κοινωνία με οικονομία σύγχρονη, ανταγωνιστική και αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων, στην οποία ως το 2050 θα έχουν μηδενιστεί οι καθαρές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου και στην οποία η οικονομική ανάπτυξη θα έχει αποσυνδεθεί από τη χρήση των πόρων.
- (2) Στα συμπεράσματά του της 12ης Δεκεμβρίου 2019, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε τον στόχο της επίτευξης μιας κλιματικά ουδέτερης Ένωσης έως το 2050.
- (3) Στο ψήφισμά του της 15ης Ιανουαρίου 2020, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέφρασε την ικανοποίησή του για την ανακοίνωση για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και ζήτησε την αναγκαία μετάβαση σε μια κλιματικά ουδέτερη κοινωνία έως το 2050.
- (4) Σύμφωνα με τους στόχους που ορίζονται στην ανακοίνωση για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, είναι αναγκαίο να μετασχηματιστεί η οικονομία της Ένωσης και να επανεξεταστούν οι πολιτικές, ιδίως στον τομέα των μεταφορών και της κινητικότητας. Οι μεταφορές αντιπροσωπεύουν το ένα τέταρτο των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου της Ένωσης, μερίδιο που εξακολουθεί να αυξάνεται. Για την επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας, απαιτείται μείωση των εκπομπών από τις μεταφορές κατά 90 % έως το 2050. Η δημιουργία βιώσιμων διατροφικών μεταφορών απαιτεί να δίνεται προτεραιότητα στους χρήστες και να τους παρέχονται πιο προσιτές, προσβάσιμες, πιο υγιεινές, πιο καθαρές και περισσότερο ενεργειακά αποδοτικές εναλλακτικές λύσεις σε σχέση με τις σημερινές τους συνήθειες κινητικότητας, καθώς και να ενθαρρύνονται παράλληλα οι χρήστες που ήδη χρησιμοποιούν βιώσιμους τρόπους μεταφοράς, όπως το περπάτημα, το ποδήλατο και οι δημόσιες συγκοινωνίες.
- (5) Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία συνεπάγεται την επιτάχυνση της μετάβασης στη βιώσιμη και έξυπνη κινητικότητα για την αντιμετώπιση των εν λόγω προκλήσεων. Συγκεκριμένα, σημαντικό μέρος του 75 % των εσωτερικών εμπορευματικών μεταφορών που πραγματοποιούνται σήμερα οδικώς θα πρέπει να στραφεί προς τους σιδηροδρόμους και τις εσωτερικές πλωτές μεταφορές. Για να επιτευχθεί η εν λόγω μετάβαση, απαιτούνται σημαντικές επενδύσεις, μεταξύ άλλων επενδύσεις που γίνονται στο πλαίσιο της ανάκαμψης, και ένα σημαντικό μέρος αυτών θα αφορά την υλοποίηση του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών (ΔΕΔ-Μ) και τις προσπάθειες για αύξηση της αποδοτικότητας των διαδρόμων σιδηροδρομικών εμπορευματικών μεταφορών.

⁽¹⁾ ΕΕ C 364 της 28.10.2020, σ. 149.

⁽²⁾ Γνώμη της 14ης Οκτωβρίου 2020 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

⁽³⁾ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 15ης Δεκεμβρίου 2020 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2020.

- (6) Οι σιδηρόδρομοι διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο ως παράγοντας αλλαγής των δεδομένων για την επίτευξη του στόχου της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050. Πρόκειται για έναν από τους πιο φιλικούς προς το περιβάλλον και ενεργειακά αποδοτικούς τρόπους μεταφοράς. Οι σιδηρόδρομοι είναι σε μεγάλο βαθμό ηλεκτροκίνητοι και εκπέμπουν πολύ λιγότερο CO₂ σε σχέση με τις ισοδύναμες οδικές ή αεροπορικές μετακινήσεις. Είναι ο μόνος τρόπος μεταφοράς που έχει μειώσει με συνέπεια τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και τις εκπομπές CO₂ από το 1990. Επιπλέον, το σιδηροδρομικό δίκτυο έχει μειώσει την κατανάλωση ενέργειας κατά το χρονικό διάστημα 1990-2016 και χρησιμοποιεί όλο και περισσότερο ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.
- (7) Η κρίση της COVID-19 έπληξε πολύ σοβαρά τον τομέα των μεταφορών. Παρά τους λειτουργικούς και οικονομικούς περιορισμούς, ο κλάδος διατήρησε ζωτικής σημασίας συνδέσεις για τη μεταφορά τόσο προσώπων όσο και βασικών αγαθών. Αυτό κατέστη δυνατό κυρίως χάρη στους εργαζομένους που συνέχισαν να εργάζονται υπό δύσκολες και αβέβαιες συνθήκες. Ο στρατηγικός ρόλος τον οποίο διαδραμάτισε ο σιδηρόδρομος κατά τη διάρκεια της κρίσης της COVID-19 κατέδειξε ότι η επίτευξη του ενιαίου ευρωπαϊκού σιδηροδρομικού χώρου, που θεσπίστηκε με την οδηγία 2012/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (*), είναι αναγκαία τόσο για τη διευκόλυνση της προμήθειας βασικών αγαθών, όπως τρόφιμα, φάρμακα και καύσιμα, ιδίως σε εξαιρετικές περιστάσεις, όσο και για την επίτευξη ευρύτερων στόχων της πολιτικής μεταφορών.
- (8) Με τη σύνδεση των κύριων οδών μεταφορών της Ένωσης με τις περιφερειακές, ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές και εδάφη, μεταξύ άλλων σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, και με τη δημιουργία και την αποκατάσταση των ελλειπουσών περιφερειακών διασυνοριακών σιδηροδρομικών συνδέσεων, ο σιδηροδρομικός τομέας συμβάλλει στην κοινωνική, οικονομική και εδαφική συνοχή σε ηπειρωτικό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Επιπλέον, σε απομακρυσμένες και αγροτικές περιοχές, τα δίκτυα τα οποία εγγυώνται την παροχή βασικών υπηρεσιών στον πληθυσμό είναι συχνά λιγότερα σε αριθμό και λιγότερο ανεπτυγμένα. Οι περιφερειακές περιοχές συχνά αντιμετωπίζουν τη διττή δυσκολία τού να είναι περιοχές αγροτικού χαρακτήρα και επιπλέον να βρίσκονται στην περιφέρεια των εθνικών δικτύων.
- (9) Ενώ το μερίδιο των επιβατικών σιδηροδρομικών μεταφορών στις χερσαίες μεταφορές της Ένωσης έχει αυξηθεί ελάχιστα από το 2007, το μερίδιο των σιδηροδρομικών εμπορευματικών μεταφορών έχει μειωθεί. Εξακολουθούν να υπάρχουν πολλά εμπόδια για την επίτευξη ενός πραγματικού ενιαίου ευρωπαϊκού σιδηροδρομικού χώρου. Ο σιδηροδρομικός τομέας ενίοτε παρεμποδίζεται, μεταξύ άλλων, από παρωχημένες επιχειρηματικές και επιχειρησιακές πρακτικές, από τη γήρανση των υποδομών και του τροχαίου υλικού και από θορυβώδεις φορτάμαξες. Η αντιμετώπιση αυτών των εμποδίων, μαζί με τη μείωση του κόστους, τη μελέτη προγραμμάτων της Ένωσης για τη συμπλήρωση εθνικών μηχανισμών για στήριξη των σιδηροδρομικών φορέων χωρίς διακρίσεις και την επιτάχυνση της καινοτομίας, θα επιτρέψει στις σιδηροδρομικές μεταφορές να αξιοποιήσουν πλήρως το δυναμικό τους, διασφαλίζοντας παράλληλα τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, την αύξηση της σιδηροδρομικής κυκλοφορίας και την περαιτέρω βελτίωση των ήδη υψηλών επιπέδων ασφάλειας. Επομένως, ο σιδηροδρομικός τομέας χρειάζεται περαιτέρω ώθηση ώστε να καταστεί πιο ελκυστικός τόσο για τους ταξιδιώτες, όσο και για τους εργαζομένους και τις επιχειρήσεις.
- (10) Οι υπουργοί μεταφορών από την πλειονότητα των κρατών μελών δεσμεύθηκαν να υποστηρίξουν ένα ευρωπαϊκό θεματολόγιο για τις διεθνείς επιβατικές σιδηροδρομικές μεταφορές, μέσω πολιτικής δήλωσης που παρουσιάστηκε κατά την άτυπη βιντεοδιάσκεψη των υπουργών μεταφορών της ΕΕ στις 4 Ιουνίου 2020.
- (11) Για να προωθηθούν οι σιδηροδρομικές μεταφορές σύμφωνα με τους στόχους που ορίζονται στην ανακοίνωση για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη βιώσιμη και έξυπνη κινητικότητα, το έτος 2021 θα πρέπει να οριστεί ως το Ευρωπαϊκό Έτος Σιδηροδρόμων («Ευρωπαϊκό Έτος»). Το έτος 2021 θα είναι σημαντικό για την σιδηροδρομική πολιτική της Ένωσης, διότι θα αποτελέσει το πρώτο πλήρες έτος εφαρμογής σε ολόκληρη την Ένωση των κανόνων που συμφωνήθηκαν στο πλαίσιο της τέταρτης δέσμης μέτρων για τους σιδηροδρόμους, ιδίως όσον αφορά το άνοιγμα της αγοράς των εγχώριων επιβατικών υπηρεσιών, τη μείωση του κόστους και του διοικητικού φόρτου για τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε ολόκληρη την Ένωση και την ανάθεση πρόσθετων καθηκόντων στον Οργανισμό Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ERA) που έχουν στόχο τη μείωση των τεχνικών εμποδίων. Υπάρχει αυξανόμενο ενδιαφέρον του κοινού για τους σιδηροδρόμους, συμπεριλαμβανομένων των νυκτερινών μαζοστοιχιών, σε ορισμένα κράτη μέλη, όπως φαίνεται από τη δημοτικότητα του DiscoverEU. Επιπλέον, το διεθνές καλλιτεχνικό φεστιβάλ «Eurogalia» θα αφιερώσει την έκδοσή του 2021 στην επίδραση των σιδηροδρόμων στον τομέα των τεχνών και θα αναδείξει τον ρόλο του σιδηροδρόμου ως ισχυρού παράγοντα προώθησης της κοινωνικής, οικονομικής, βιομηχανικής και οικολογικής αλλαγής. Το Ευρωπαϊκό Έτος θα πρέπει να συμβάλει σε μια πανευρωπαϊκή συζήτηση για το μέλλον των σιδηροδρόμων.

(*) Οδηγία 2012/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Νοεμβρίου 2012, για τη δημιουργία ενιαίου ευρωπαϊκού σιδηροδρομικού χώρου (ΕΕ L 343 της 14.12.2012, σ. 32).

- (12) Σε επίπεδο Ένωσης, τα αναγκαία χρηματοδοτικά κονδύλια για την εφαρμογή της παρούσας απόφασης θα περιλαμβάνουν κατάλληλη χρηματοδότηση που θα καθοριστεί στο πλαίσιο της διαδικασίας του προϋπολογισμού για το 2021 σύμφωνα με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2021-2027. Με την επιφύλαξη των εξουσιών της αρμόδιας για τον προϋπολογισμό αρχής, στόχος θα πρέπει να είναι η παροχή χρηματοδότησης ύψους τουλάχιστον 8 εκατομμυρίων EUR για την εφαρμογή της παρούσας απόφασης από την 1η Ιανουαρίου 2021 έως την 31η Δεκεμβρίου 2022.
- (13) Οι μετακινούμενοι εργαζόμενοι αντιπροσωπεύουν το 80 % έως 90 % όλων των επιβατών στις σιδηροδρομικές μεταφορές. Αυτό σημαίνει ότι οι αστικοί οικισμοί συμβάλλουν σημαντικά στις συνολικές επιδόσεις των επιβατικών σιδηροδρομικών μεταφορών. Η έξυπνη αστική κινητικότητα εξαρτάται από τον εκσυγχρονισμό και την ανακαίνιση των μη επαρκώς χρησιμοποιούμενων προαστιακών και περιφερειακών γραμμών για την επίτευξη χαμηλού οικολογικού αντικτύπου και κοινωνικής και οικονομικής συνοχής.
- (14) Κατά τη διάρκεια του Ευρωπαϊκού Έτους, η Επιτροπή θα πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο δρομολόγησης μελέτης για τη σκοπιμότητα της δημιουργίας ενός ευρωπαϊκού σήματος για την προώθηση των εμπορευμάτων και των προϊόντων που μεταφέρονται σιδηροδρομικά, ώστε να ενθαρρυνθούν οι επιχειρήσεις να στραφούν προς τις σιδηροδρομικές μεταφορές. Ομοίως, η Επιτροπή θα πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο δρομολόγησης μελέτης σκοπιμότητας για την εισαγωγή δείκτη σιδηροδρομικής συνδεσιμότητας, με στόχο την κατηγοριοποίηση του επιπέδου ολοκλήρωσης που επιτυγχάνεται μέσω της χρήσης υπηρεσιών στο σιδηροδρομικό δίκτυο.
- (15) Οι εργαζόμενοι με ισχυρά κίνητρα διαδραματίζουν έναν ρόλο που δεν πρέπει να υποτιμάται, διότι εγγυώνται την ομαλή λειτουργία του τομέα. Για να αξιοποιήσει όλες τις δυνατότητές του, ο σιδηροδρομικός τομέας χρειάζεται να προβεί σε διαφοροποίηση του εργατικού δυναμικού του και, ειδικότερα, να προσελκύσει γυναίκες και νέους εργαζομένους. Η πολιτική αυτή θα πρέπει να προωθηθεί σε όλα τα θεσμικά επίπεδα.
- (16) Προκειμένου να ενισχυθεί η ελκυστικότητα των σιδηροδρόμων, οι υπηρεσίες χρειάζεται να είναι επικεντρωμένες στους χρήστες και να είναι οργανωμένες και σχεδιασμένες ώστε να αποφέρουν μεγάλη αξία, σταθερή αξιοπιστία, εξαιρετική ποιότητα υπηρεσιών και ελκυστικές τιμές.
- (17) Δεδομένου ότι οι στόχοι της παρούσας απόφασης, δηλαδή η προώθηση των σιδηροδρομικών μεταφορών ως βιώσιμου, καινοτόμου, διασυνδεδεμένου και διατροφικού, ασφαλούς και προσιτού τρόπου μεταφοράς και ως σημαντικού στοιχείου για τη διατήρηση και την ανάπτυξη καλών σχέσεων μεταξύ της Ένωσης και των γειτονικών χωρών της, καθώς και η ανάδειξη της ευρωπαϊκής, διασυνοριακής διάστασης των σιδηροδρόμων και η ενίσχυση της συμβολής των σιδηροδρόμων στην οικονομία, τη βιομηχανία και την κοινωνία της Ένωσης, δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη αλλά μπορούν, λόγω της ανάγκης για διακρατική ανταλλαγή πληροφοριών και διάδοση βέλτιστων πρακτικών σε επίπεδο Ένωσης, να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση μπορεί να θεσπίσει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως ορίζεται στο ίδιο άρθρο, η παρούσα απόφαση δεν υπερβαίνει τα αναγκαία για την επίτευξη των εν λόγω στόχων όρια,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Αντικείμενο

Το 2021 ανακηρύσσεται «Ευρωπαϊκό Έτος Σιδηροδρόμων» («Ευρωπαϊκό Έτος»).

Άρθρο 2

Στόχοι

Ο γενικός στόχος του Ευρωπαϊκού Έτους είναι η ενθάρρυνση και η υποστήριξη των προσπαθειών της Ένωσης, των κρατών μελών, των περιφερειακών και τοπικών αρχών και άλλων οργανισμών να αυξήσουν το μερίδιο των επιβατών και των εμπορευμάτων που διακινούνται σιδηροδρομικά. Οι συγκεκριμένοι στόχοι του Ευρωπαϊκού Έτους είναι:

- α) να προωθήσει τον σιδηρόδρομο ως βιώσιμο, καινοτόμο, διασυνδεδεμένο και διατροφικό, ασφαλή και προσιτό τρόπο μεταφοράς, ιδίως μέσω της προβολής του ρόλου των σιδηροδρόμων:
- i) ως παράγοντα ριζικής αλλαγής που θα συμβάλει στην επίτευξη του στόχου της Ένωσης για κλιματική ουδετερότητα έως το 2050,
 - ii) ως πυλώνα ενός αποτελεσματικού δικτύου εφοδιαστικής, ικανού να εγγυάται βασικές υπηρεσίες, ακόμη και κατά τη διάρκεια απρόβλεπτων κρίσεων, και
 - iii) ως μέσου μεταφοράς που προσεγγίζει το ευρύτερο κοινό, ιδίως τους νέους, μεταξύ άλλων προβάλλοντας τον σιδηροδρομικό τομέα ως ελκυστική ευκαιρία για επαγγελματική σταδιοδρομία,
- β) να επισημάνει την ευρωπαϊκή, διασυνοριακή διάσταση του σιδηροδρόμου, που φέρνει πιο κοντά τους πολίτες, τους επιτρέπει να εξερευνήσουν την Ένωση σε όλη την πολυμορφία της, προωθεί την κοινωνικοοικονομική και εδαφική συνοχή και συμβάλλει στην ολοκλήρωση της ενωσιακής εσωτερικής αγοράς, ιδίως διασφαλίζοντας καλύτερη συνδεσιμότητα εντός της Ένωσης καθώς και με τη γεωγραφική της περιφέρεια, μεταξύ άλλων μέσω περιφερειακών διασυνοριακών συνδέσεων,
- γ) να ενισχύσει τη συμβολή των σιδηροδρόμων στην οικονομία, τη βιομηχανία, συμπεριλαμβανομένης της ανταγωνιστικότητάς της σε παγκόσμιο επίπεδο, στο εμπόριο και την κοινωνία της Ένωσης, ιδίως όσον αφορά τις πτυχές που σχετίζονται με την περιφερειακή και την τοπική ανάπτυξη, τον βιώσιμο τουρισμό, την εκπαίδευση, τη νεολαία και τον πολιτισμό, και βελτιώνοντας την προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρία ή τα άτομα με μειωμένη κινητικότητα, και ειδικότερα δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στις ανάγκες των ηλικιωμένων ατόμων,
- δ) να συμβάλει στην προώθηση των σιδηροδρόμων ως σημαντικού στοιχείου των σχέσεων μεταξύ της Ένωσης και των γειτονικών χωρών της, με βάση το ενδιαφέρον και τις ανάγκες των χωρών εταίρων και την εμπειρογνώσια στις σιδηροδρομικές μεταφορές τόσο εντός όσο και εκτός της Ένωσης,
- ε) να αξιοποιήσει τη δύναμη που έχει ο σιδηρόδρομος για τη συλλογική φαντασία, ιδίως μέσω της ιστορίας του σιδηροδρόμου και της πολιτιστικής κληρονομιάς του, υπενθυμίζοντας τη συμβολή του σιδηροδρόμου στην οικοδόμηση της ευρωπαϊκής ευημερίας και τον ρόλο του στην ανάπτυξη τεχνολογιών αιχμής,
- στ) να προωθήσει την ελκυστικότητα των επαγγελματιών του σιδηροδρομικού τομέα, τονίζοντας ιδίως τη ζήτηση για νέες δεξιότητες και τη σημασία των δίκαιων και ασφαλών συνθηκών εργασίας και της αντιμετώπισης της ανάγκης για ενίσχυση της πολυμορφίας του εργατικού δυναμικού,
- ζ) να προωθήσει τον βασικό ρόλο των σιδηροδρόμων στις διεθνείς μεταφορές επιβατών εντός της Ένωσης,
- η) να προωθήσει ένα δίκτυο νυχτερινών αμαξοστοιχιών της Ένωσης και να ενθαρρύνει πρωτοβουλίες που υπογραμμίζουν τον διασυνοριακό χαρακτήρα του με τη χρήση συμβόλων που αντιπροσωπεύουν την Ένωση,
- θ) να ευαισθητοποιήσει το κοινό σχετικά με τον δυναμικό ρόλο του σιδηροδρόμου στην ανάπτυξη βιώσιμου τουρισμού στην Ευρώπη,
- ι) να προωθήσει τον κεντρικό ρόλο των σιδηροδρόμων στη βιώσιμη διατηρητική κινητικότητα, με τη σύνδεση κόμβων και τη δυνατότητα ελκυστικής και έξυπνης μετακίνησης μεταξύ διαφορετικών μέσων μεταφοράς,
- ια) να συμβάλει στην εφαρμογή της τέταρτης δέσμης μέτρων για τους σιδηροδρόμους και στην ευαισθητοποίηση σχετικά με τα μέτρα που απαιτούνται για τη δημιουργία του ενιαίου ευρωπαϊκού σιδηροδρομικού χώρου, βάσει ενός εύρυθμα λειτουργούντος ΔΕΔ-Μ,
- ιβ) να προωθήσει τη συζήτηση σχετικά με τον τρόπο εκσυγχρονισμού του τροχαίου υλικού και τον τρόπο περαιτέρω ανάπτυξης και αύξησης της χωρητικότητας των σιδηροδρομικών υποδομών προκειμένου να διευκολυνθεί η ευρύτερη χρήση των επιβατικών και εμπορευματικών σιδηροδρομικών μεταφορών, υπογραμμίζοντας, στο πλαίσιο αυτό, τη σημασία της συνεργασίας μεταξύ των διαχειριστών υποδομών, της έρευνας και καινοτομίας και του ρόλου της κοινής επιχείρησης Shift2Rail που συστάθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 642/2014 του Συμβουλίου ^(*),
- ιγ) να προωθήσει εκδηλώσεις και πρωτοβουλίες για τη διάδοση πληροφοριών σχετικά με τα δικαιώματα των επιβατών σιδηροδρομικών γραμμών και την τόνωση της συνεργασίας μεταξύ όλων των φορέων για τη βελτίωση της ενημέρωσης των πελατών και της έκδοσης εισιτηρίων, συμπεριλαμβανομένων της προσφοράς εισιτηρίων μέχρι τον τόπο προορισμού και της ανάπτυξης καινοτόμων ψηφιακών εισιτηρίων για πολυτροπικές μεταφορές, καθώς και για την παροχή ενημέρωσης όσον αφορά τις τρέχουσες προκλήσεις εν προκειμένω, όπως την ανάγκη ανταλλαγής δεδομένων μεταξύ φορέων.

(*) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 642/2014 του Συμβουλίου, της 16ης Ιουνίου 2014, για τη σύσταση της κοινής επιχείρησης Shift2Rail (ΕΕ L 177 της 17.6.2014, σ. 9).

Άρθρο 3

Περιεχόμενο των μέτρων

1. Τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στο άρθρο 2 συντονίζονται στενά με τις εν εξελίξει δραστηριότητες για την προώθηση των σιδηροδρομικών μεταφορών. Τα εν λόγω μέτρα περιλαμβάνουν τις ακόλουθες δραστηριότητες σε ενωσιακό, εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο, οι οποίες οργανώνονται στο πλαίσιο συμπράξεων ή μεμονωμένα και συνδέονται με τους στόχους του Ευρωπαϊκού Έτους:

- α) πρωτοβουλίες και εκδηλώσεις για την προώθηση του διαλόγου, τη δημιουργία θετικής εικόνας, την ευαισθητοποίηση και τη διευκόλυνση της συμμετοχής των πολιτών, των επιχειρήσεων και των δημόσιων αρχών με στόχο την ενίσχυση της εμπιστοσύνης στον σιδηρόδρομο, ιδίως μετά την κρίση της COVID-19, και την προώθηση της ελκυστικότητας του σιδηροδρόμου για τη μεταφορά περισσότερων ανθρώπων και αγαθών ως μέσου για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, μέσω πολλαπλών διαύλων και εργαλείων, συμπεριλαμβανομένων εκδηλώσεων στα κράτη μέλη, την ίδια στιγμή που θα επισημαίνεται η ασφάλεια και η άνεση που προσφέρει το σιδηροδρομικό ταξίδι,
- β) πρωτοβουλίες στα κράτη μέλη για την ενθάρρυνση, τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα, των επιχειρηματικών ταξιδιών και των μοντέλων μετακίνησης με σιδηρόδρομο,
- γ) εκθέσεις πληροφόρησης, εκστρατείες πηγής έμπνευσης, εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης, καθώς και χρήση αμαξοστοιχιών επίδειξης και ενημέρωσης για την ενθάρρυνση αλλαγών στη συμπεριφορά των επιβατών, των καταναλωτών και των επιχειρήσεων και για να παροτρύνεται το ευρύ κοινό να συμβάλλει ενεργά στην επίτευξη των στόχων για πιο βιώσιμες μεταφορές,
- δ) ανταλλαγή των εμπειριών και των βέλτιστων πρακτικών των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών, της κοινωνίας των πολιτών, των επιχειρήσεων και των σχολείων σχετικά με την προώθηση της χρήσης των σιδηροδρόμων και τον τρόπο εφαρμογής της αλλαγής συμπεριφοράς σε όλα τα επίπεδα,
- ε) διεξαγωγή μελετών και καινοτόμων δραστηριοτήτων και διάδοση των αποτελεσμάτων τους σε ευρωπαϊκή ή εθνική κλίμακα,
- στ) προώθηση έργων και δικτύων που σχετίζονται με το Ευρωπαϊκό Έτος, μεταξύ άλλων μέσω των μέσων ενημέρωσης, των κοινωνικών δικτύων και άλλων επιγραμμικών κοινοτήτων,
- ζ) συμπράξεις και εκδηλώσεις όπως εκείνες που παρατίθενται στο παράρτημα,
- η) προσδιορισμός και προώθηση βέλτιστων πρακτικών για τη δημιουργία ίσων όρων ανταγωνισμού για τα διάφορα μέσα μεταφοράς,
- θ) προώθηση σχεδίων και δραστηριοτήτων για την ευαισθητοποίηση σχετικά με τη βιώσιμη διατηρητική κινητικότητα η οποία παρέχει λύσεις απρόσκοπτης μετακίνησης «από πόρτα σε πόρτα» σε συνδυασμό με άλλους τρόπους μεταφοράς, συμπεριλαμβανομένης της ενεργητικής μετακίνησης, και βιώσιμη και έξυπνη εφοδιαστική,
- ι) προώθηση σχεδίων και δραστηριοτήτων που προάγουν την ευαισθητοποίηση σχετικά με τη σημασία του ενιαίου ευρωπαϊκού σιδηροδρομικού χώρου, ιδίως όσον αφορά την εν εξελίξει υλοποίησή του, δράσεις διευκόλυνσης των διεθνών σιδηροδρομικών ταξιδιών και δράσεις για την ψηφιακή ενημέρωση των επιβατών, όπως η παροχή πληροφοριών σε πραγματικό χρόνο σχετικά με τις προσφορές, τους ναύλους και τα ωράρια ταξιδιού, μεταξύ άλλων από ανεξάρτητους παρόχους, ώστε να διευκολύνεται η σύγκριση, και
- ια) ενέργειες προώθησης έργων και δραστηριοτήτων με σκοπό την υλοποίηση μιας εκτεταμένης, εκσυγχρονισμένης και διαλειτουργικής σιδηροδρομικής υποδομής, συμπεριλαμβανομένου ενός Ευρωπαϊκού Συστήματος Διαχείρισης της Σιδηροδρομικής Κυκλοφορίας (ERTMS), τερματικών σταθμών που προσφέρουν επιλογές αλλαγής του τρόπου μεταφοράς, καθώς και εκσυγχρονισμένου τροχιαίου υλικού.

2. Η Επιτροπή εξετάζει το ενδεχόμενο να δρομολογήσει, κατά τη διάρκεια του Ευρωπαϊκού Έτους:

- α) μελέτη σχετικά με τη σκοπιμότητα της δημιουργίας ενός ευρωπαϊκού σήματος για την προώθηση των εμπορευμάτων και των προϊόντων που μεταφέρονται σιδηροδρομικά, ώστε να ενθαρρυνθούν οι επιχειρήσεις να στραφούν προς τις σιδηροδρομικές μεταφορές, και
- β) μελέτη σκοπιμότητας για την καθιέρωση ενός δείκτη σιδηροδρομικής συνδεσιμότητας, με στόχο την κατηγοριοποίηση του επιπέδου ολοκλήρωσης που επιτυγχάνεται μέσω της χρήσης των υπηρεσιών στο σιδηροδρομικό δίκτυο και την ανάδειξη των δυνατοτήτων που διαθέτει ο σιδηρόδρομος για να ανταγωνιστεί άλλους τρόπους μεταφοράς.

Έως τις 31 Μαρτίου 2021, η Επιτροπή ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για τα σχέδιά της.

3. Τα θεσμικά και λοιπά όργανα της Ένωσης, καθώς και τα κράτη μέλη, σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο, αντίστοιχα, μπορούν να αναφέρονται στο Ευρωπαϊκό Έτος και να χρησιμοποιούν την οπτική του ταυτότητα για την προώθηση των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 4

Συντονισμός σε επίπεδο κράτους μέλους

Η οργάνωση της συμμετοχής στο Ευρωπαϊκό Έτος σε εθνικό επίπεδο εμπίπτει στην αρμοδιότητα των κρατών μελών. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν τον συντονισμό των σχετικών δραστηριοτήτων σε εθνικό επίπεδο και ορίζουν αρμόδιους επικοινωνίας σε εθνικό επίπεδο ώστε να διασφαλίζεται ο συντονισμός σε επίπεδο Ένωσης.

Άρθρο 5

Συντονισμός σε επίπεδο Ένωσης

1. Η Επιτροπή συγκαλεί τακτικά συνεδριάσεις των αρμοδίων επικοινωνίας σε εθνικό επίπεδο με σκοπό τον συντονισμό της διεξαγωγής του Ευρωπαϊκού Έτους. Οι εν λόγω συνεδριάσεις χρησιμεύουν επίσης ως ευκαιρίες για την ανταλλαγή πληροφοριών για την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Έτους σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο. Στις εν λόγω συνεδριάσεις μπορούν να συμμετέχουν εκπρόσωποι του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ως παρατηρητές.
2. Ο συντονισμός του Ευρωπαϊκού Έτους σε επίπεδο Ένωσης εφαρμόζει εγκάρσια προσέγγιση με στόχο τη δημιουργία συνεργειών μεταξύ των διάφορων προγραμμάτων και πρωτοβουλιών της Ένωσης που χρηματοδοτούν έργα στο πεδίο των σιδηροδρομικών μεταφορών ή που έχουν σιδηροδρομική διάσταση.
3. Η Επιτροπή συγκαλεί τακτικές συνεδριάσεις συμφεροντούχων και εκπροσώπων οργανώσεων ή φορέων που δραστηριοποιούνται στο πεδίο των σιδηροδρομικών μεταφορών, περιλαμβανομένων των υπαρχόντων διεθνικών δικτύων, σχετικών μη κυβερνητικών οργανώσεων, πανεπιστημίων και τεχνολογικών κέντρων, καθώς και εκπροσώπων οργανώσεων νεολαίας και κοινοτήτων και οργανώσεων που εκπροσωπούν άτομα με αναπηρία και άτομα με περιορισμένη κινητικότητα, για να την επικουρούν κατά την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Έτους σε επίπεδο Ένωσης.
4. Η Επιτροπή μπορεί, εφόσον το επιτρέπει ο προϋπολογισμός, να διοργανώνει προσκλήσεις υποβολής προτάσεων και σχεδίων που μπορούν να λάβουν στήριξη για την εξαιρετική συμβολή τους στους στόχους του Ευρωπαϊκού Έτους.

Άρθρο 6

Διεθνής συνεργασία

Για τους σκοπούς του Ευρωπαϊκού Έτους, η Επιτροπή, όπου είναι αναγκαίο, συνεργάζεται με αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς, διασφαλίζοντας παράλληλα την προβολή της συμμετοχής της Ένωσης.

Άρθρο 7

Παρακολούθηση και αξιολόγηση

Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με την εφαρμογή, τα αποτελέσματα και τη γενική αξιολόγηση των πρωτοβουλιών που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση. Για την αξιολόγηση των πρωτοβουλιών, η Επιτροπή καθορίζει βασικούς δείκτες επιδόσεων. Οι εν λόγω βασικοί δείκτες επιδόσεων καταγράφονται στην έκθεση της Επιτροπής. Για τους σκοπούς της εν λόγω έκθεσης, τα κράτη μέλη παρέχουν πληροφορίες στην Επιτροπή σχετικά με τις δραστηριότητες για τις οποίες ήταν υπεύθυνα.

Άρθρο 8

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Βρυξέλλες, 23 Δεκεμβρίου 2020.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος
D. M. SASSOLI

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
M. ROTH

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΣΥΜΠΡΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Στο παρόν παράρτημα παρατίθεται ο ακόλουθος ενδεικτικός κατάλογος συμπράξεων και εκδηλώσεων που συνδέονται με το Ευρωπαϊκό Έτος:

- 1) συμπράξεις με κινηματογραφικά φεστιβάλ σε ολόκληρη την Ευρώπη για να επισημανθεί η δεσπόζουσα θέση του σιδηροδρόμου στις κινηματογραφικές παραγωγές,
- 2) συνεργασία με ευρωπαϊκά σιδηροδρομικά μουσεία και υφιστάμενες πολιτιστικές εκδηλώσεις, όπως κινηματογραφικά φεστιβάλ και εκθέσεις τέχνης,
- 3) συμπράξεις με τον ERA για να τονιστούν:
 - α) οι επιδόσεις του σιδηροδρομικού τομέα στην Ευρώπη,
 - β) η τεχνογνωσία των φορέων στον σιδηροδρομικό τομέα, ιδίως των σιδηροδρομικών υπαλλήλων,
 - γ) τα πλεονεκτήματα των σιδηροδρόμων από άποψη ασφάλειας και προστασίας του περιβάλλοντος και
 - δ) οι προοπτικές σταδιοδρομίας στον σιδηροδρομικό τομέα για μαθητές, φοιτητές και μαθητευόμενους,
- 4) κινητές εκθεσιακές αμαξοστοιχίες στην Ένωση για την ενημέρωση του κοινού σχετικά με τους στόχους του Ευρωπαϊκού Έτους και για την ανάδειξη της ελκυστικότητας των πολυάριθμων μηνυμάτων του,
- 5) χορήγηση κάρτας Interrail στους νέους, ιδίως στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus ή διαγωνισμών, προκειμένου να επεκταθεί η προβολή του Ευρωπαϊκού Έτους,
- 6) χρήση σταθμών ως καλλιτεχνικών χώρων, ως χώρων συνάντησης στο αστικό περιβάλλον και ως οικονομικών και πολιτιστικών κόμβων και χρήση σιδηροδρομικών μουσείων για τη μετάδοση των μηνυμάτων του Ευρωπαϊκού Έτους.